

ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΣΕΡΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Η σερβική γλώσσα έχει δέκα είδη λέξεων τα οποία ονομάζονται μέρη του λόγου. Τα μέρη του λόγου χωρίζονται σε δύο κατηγορίες τα κλιτά (δηλαδή αυτά τα οποία εμφανίζονται στον γραπτό και προφορικό λόγο με διάφορες μορφές, δηλ. κλίνονται) και σε αυτά τα οποία δεν κλίνονται.

Τα κλιτά μέρη του λόγου είναι:

1. **Τα ουσιαστικά** (Imenice)
2. **Τα επίθετα** (Privevi)
3. **Οι Αντωνυμίες** (Zamenice)
4. **Οι Αριθμοί** (Brojevi) οι οποίοι δεν είναι όλοι κλιτά.

Τα παραπάνω μέρη του λόγου σχηματίζουν τύπους οι οποίοι ονομάζονται πτώσεις και αυτά πτωτικά. Οι πτώσεις στην Σερβική γλώσσα είναι επτά: 1. Η **Ονομαστική** (Nominativ), 2. η **Γενική** (Genitiv), 3. η **Δοτική** (Dativ), 4. η **Αιτιατική** (Akuzativ), 5. η **Κλητική** (Vokativ), 6. Η **Οργανική** (Instrumental), 7. και η **Τοπική** (Lokativ).

Τα πτωτικά μέρη του λόγου έχουν τρία γένη: **Αρσενικό** (Muški rod), **Θηλυκό** (Ženski rod) και **ουδέτερο** (Srednji rod). Τέλος παρουσιάζουν δύο αριθμούς κλίσης τον **Ενικό** (Jedina ή Singular) και τον **Πληθυντικό** (Množina ή Plural)

Μία ακόμη μορφή λέξεων η οποία εμφανίζεται στην Σερβική γλώσσα σε διάφορες μορφές είναι τα **Ρήματα** (Glagoli). Οι μορφές τις οποίες σχηματίζουν τα ρήματα έχουν να κάνουν μόνο με το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται (υποκείμενο).

Τα άκλιτα μέρη του λόγου στη Σερβική γλώσσα είναι:

1. Τα **Επιρρήματα** (Prilozi)
2. Οι **Προθέσεις** (Predlozi)
3. Οι **Σύνδεσμοι** (Veznici)
4. Τα **Επιφωνήματα** (Uzvici)
5. Και τα **Μόρια** (Rečce)

ΟΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Είναι οι λέξεις τις οποίες μεταχειριζόμαστε στη θέση ονομάτων, ουσιαστικών ή επιθέτων.

Προσωπικές Αντωνυμίες

Οι προσωπικές αντωνυμίες φανερώνουν τα τρία πρόσωπα του λόγου. Πρώτο πρόσωπο είναι εκείνο που μιλάει, δεύτερο πρόσωπο εκείνο που του μιλάμε και τρίτο εκείνο για το οποίο γίνεται λόγος.

Η κλίση των προσωπικών αντωνυμιών

Ενικός					
	α' πρόσωπο	β' πρόσωπο	γ' πρόσωπο		
			Αρσ.	Ουδ.	Θηλ.
Nominativ	Ja	Ti	On	Ono	Ona
Genitiv	Mene, me	Tebe, te	Niega, ga		Nje, je
Dativ	Meni, mi	Tebi, ti	Njemu, mu		Njoj, joj
Akuzativ	Mene, me	Tebe, te	Njega, ga, nj		Nju, je, ju
Vokativ	-----	-----	-----		-----
Instrumental	Mnom(e)	Tobom	Njim(e)		Njom(e)
Lokativ	Meni	Tebi	Njemu		Njoj
Πληθυντικός					
	α' πρόσωπο	β' πρόσωπο	γ' πρόσωπο		
			Αρσ.	Ουδ.	Θηλ.
Nominativ	Mi	Vi	Oni	Ona	One
Genitiv	Nas	Vas	Njih, ih		
Dativ	Nama, nam	Vama, vam	Njima, im		
Akuzativ	Nas	Vas	Njih, ih		
Vokativ	-----	-----	-----		
Instrumental	Nama	Vama	Njima		
Lokativ	Nama	Vama	Njima		

Παρατηρήσεις:

1. Οι ισχυροί τύποι των προσωπικών αντωνυμιών χρησιμοποιούνται:
 - α) όταν θέλουμε να τονίσουμε κάτι
 - β) στην αρχή της λέξης και
 - γ) με τις προθέσεις.
2. Οι αδύναμοι τύποι δεν χρησιμοποιούνται στην αρχή της λέξης αλλά ούτε και με προθέσεις (ως εμπρόθετοι προσδιορισμοί)
3. Ο αδύνατος τύπος Ju (αιτιατική ενικού θηλυκού) χρησιμοποιείται αντί του Je όταν βρεθεί μπροστά από το γ' ενικό του ρήματος Jesam (je). Στις υπόλοιπες περιπτώσεις χρησιμοποιείται συνήθως ο τύπος je.

Η Αυτοπαθής Αντωνυμία

Αυτοπαθής ονομάζεται η αντωνυμία η οποία φανερώνει ότι το πρόσωπο το οποίο ενεργεί συγχρόνως παθαίνει. Στην Σερβική γλώσσα η αυτοπαθής αντωνυμία ποτέ δεν χρησιμοποιείται στην Ονομαστική και έχει μόνο Ενικό.

Η κλίση της Αυτοπαθούς Αντωνυμίας

Ενικός	
Nominativ	-----
Genitiv	Sebe
Dativ	Sebi
Akuzativ	Sebe, se
Vokativ	-----
Instrumental	Sobom
Lokativ	sebi

Δεικτικές Αντωνυμίες

Οι δεικτικές αντωνυμίες χρησιμοποιούνται όταν δείχνουμε. Οι δεικτικές αντωνυμίες στη Σερβική γλώσσα χρησιμοποιούνται είτε ως επίθετα τα

οποία προσδιορίζουν ουσιαστικά είτε ως ουσιαστικοποιημένες στη θέση κάποιου ουσιαστικού. Οι δεικτικές αντωνυμίες στην Σερβική είναι:

Taj, ta, to	Αυτός, αυτή, αυτό
Onaj, ona, ono	Αυτός, αυτή, αυτό
Onaj, ona, ono	Εκείνος, εκείνη, εκείνο
Takav, takva, takvo	Τέτοιος, τέτοια, τέτοιο
Isti, ista, isto	Ίδιος, ίδια, ίδιο

Η κλίση των δεικτικών αντωνυμιών

Οι δεικτικές αντωνυμίες κλίνονται σύμφωνα με το παράδειγμα:

Ενικός			
	Αρσ.	Θηλ.	Ουδ.
Nominativ	Taj	Ta	To
Genitiv	Tog(a)	Te	Tog(a)
Dativ	Tom(u)	Toj	Tom(u)
Akuzativ	Taj, tog(a)	Tu	To
Vokativ	-----	-----	-----
Instrumental	Tim(e)	Tom	Tim(e)
Lokativ	Tom(e)	Toj	Tom(e)
Πληθυντικός			
	Αρσ.	Θηλ.	Ουδ.
Nominativ	Ti	Te	Ta
Genitiv	Tih		
Dativ	Tim(a)		
Akuzativ	Te		Ta
Vokativ	-----	-----	-----
Instrumental	Tim		
Lokativ	Tim		

Παρατηρήσεις:

Κάποιες εκφράσεις χρησιμοποιούνται οποιοδήποτε και αν είναι το γένος του αντικειμένου στο οποίο γίνεται αναφορά και αυτές είναι: **ONO**

je, ono su όταν γίνεται αναφορά σε πράγματα τα οποία βρίσκονται κοντά στο πρώτο πρόσωπο, ή στον ομιλούντα. Το je, to su όταν γίνεται αναφορά σε πράγματα τα οποία βρίσκονται κοντά στο δεύτερο πρόσωπο, ή κοντά στο πρόσωπο στο οποίο μιλάμε. Ono su όταν γίνεται αναφορά σε πράγματα που βρίσκονται σε ίση απόσταση και από τα δύο άτομα.

Οι Κτητικές Αντωνυμίες

Οι κτητικές αντωνυμίες λειτουργούν συνήθως ως επιθετικοί προσδιορισμοί ουσιαστικών, δηλώνοντας τον κάτοχο ενός πράγματος ή τον φορέα μιας σχέσης, συγγενικής, φιλικής κ.λπ. Οι κτητικές αντωνυμίες στην σερβική είναι:

Moj, moja, moje	Δικός μου, δική μου, δικό μου
Tvoj, tvoja, tvoje	Δικός σου, δική σου, δικό σου
Svoj, svoja, svoje	Για την ταυτοπροσωπία
Naš, naša, naše	Δικός μας, δική μας, δικό μας
Vaš, vaša, vaše	Δικός σας, δική σας, δικό σας
Njegov, njegova, njegovo	Δικός του, δική του, δικό του
Njen, njena, njeno	Δικός της, δική της, δικό της
Njihov, njihova, njihovo	Δικός τους, δική τους, δικό τους

Η κλίση των κτητικών αντωνυμιών

Οι κτητικές αντωνυμίες κλίνονται σύμφωνα με τα παραδείγματα:

	Ενικός			Πληθυντικός		
	Αρσ.	Θηλ.	Ουδ.	Αρσ.	Θηλ.	Ουδ.
Nominativ	Moj	Moja	moje	Moji	Moje	Moja
Genitiv	Mog(a)	Moje	Mog(a)	mojih		
Dativ	Mom(u,e)	Mojoj	Mom(u, e)	Mojim(a)		
Akuzativ	Moj, mog(a)	Moju	Moje	Moji	Moje	moja
Vokativ						
Instrumental	Mojim	Mojom	Mojim	Mojim		
Lokativ	Mom(u)	mojoj	Mom(u)	Mojim		

	Ενικός			Πληθυντικός		
	Αρσ.	Θηλ.	Ουδ.	Αρσ.	Θηλ.	Ουδ.
Nominativ	Naš	Naša	Naše	Naši	Naše	Naša
Genitiv	Našeg(a)	Naše	Našeg(a)	Naših		
Dativ	Našem(u)	Našoj	Našem(u)	Našim(a)		
Akuzativ	Naš	Našu	Naše	Naši	Naše	Naša
Vokativ						
Instrumental	Našim	Našom	Našim	Našim(a)		
Lokativ	Našem(u)	Nasoj	Našem(u)	Našim(a)		

Οι Ερωτηματικές Αντωνυμίες

Οι ερωτηματικές αντωνυμίες Ko? (ποιος; για πρόσωπα) και Šta? (τι; Για αντικείμενα) έχουν μόνο Ενικό και κλίνονται ως εξής:

	Ενικός	
	Nominativ	Ko
Genitiv	Kog(a)	Čeg(a)
Dativ	Kom(u, e)	Čem, čemu
Akuzativ	Kog(a)	Šta
Vokativ	-----	-----
Instrumental	Kim	Čim, čime
Lokativ	Kom(e)	Čem, čemu